

Jukka Pakkanen

Jalkapallo
TAIVAS

Jukka Pakkanen

Jalkapallotaivas

SAGA Egmont

Jalkapallotaivas

Cover image: Shutterstock
Copyright © 2001, 2021 Jukka Pakkanen and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788726930849

1st ebook edition
Format: EPUB 2.0

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com
Saga Egmont - a part of Egmont, www.egmont.com

I

Maaliskuun viimeisellä viikolla, kun yleislakko oli loppunut ja raitiovaunut halkoivat lumipyryä, Mikael Sten käveli Lasipalatsin vierestä Mannerheimintien yli alas Kaivokadulle ja avasi Skohan oven.

Hän katseli verryyttelypukuja ja koetteli jääpallomailoja. Sitten hän sovitti hokkareita, osti mustat joiden varressa oli valkoinen pyörylä.

Hän oli kuusitoistavuotias, hänen tumma tukkansa oli kuin James Deanilla, hän kävi oppikoulua ja hänestä tulisi kunnan mies.

Hän kääntyi hokkarit käsissään ovelle, huomasi telineessä jalkapallon. Näytti kuin pallo olisi liikahtanut.

Pallo oli tullut Helsinkiin kaukaa etelästä. Taitavat sormet olivat valmistaneet sen ruskeasta nahasta ja toiset sormet olivat pakanneet sen laatikkoon, se oli ajanut kolisevassa junavaunussa Euroopan halki ja laivan pimeässä ruumassa yli Itämeren. Se oli tuotu pakettiautossa urheiluliikkeeseen, viety varastoon luistinten ja suksien ja jääpallomailojen ja koripallotossujen sekaan, sitten pantu myymälän telineeseen. Jos sillä olisi ollut silmät, se olisi nähnyt aseman kellon ja Aleksis Kiven patsaan ja Kaisaniemenkadulle nousevat raitiovaunut. Sen nimi oli ARTEX.

- Paljonko toi pallo maksaa? Mikael kysyi.

- Taitaa maksaa liian paljon sinulle, myyjä sanoi, otti pallon telineestä ja pani sen tiskille.

Mikael sively ja paineli sitä, laski sen lattialle ja potkaisi sitä kevyesti. - Mä vaihdan hokkarit tähän.

Myyjä kohautti harteitaan, teki uuden kuitin ja pyysi lisää rahaa. Mikael antoi.

- Tämä on nyt sun. Pidä siitä hyvää huolta.

Siellä se jo on!

Kevättalven aurinko sulatti lunta sohjoksi, kun Mikael laskeutui kentän laitaan ja näki Erkan.

Erkka oli kentällä aina ennen häntä. He pelasivat jalkapalloa pienellä kentällä tien ja metsänreunan ja merenlahden välissä, he pelasivat Erkan pallolla jonka pinta oli kulunut melkein puhki ja saumat ratkeilleet. Ja astuessaan sohjokokkareiden yli jyrkkään rinteeseen Mikael muisti kevättalven päivän kaksi vuotta sitten.

Hän oli ollut tulossa kitaratunnilta, kylmä tuuli puhalsi ja jossain soi Istanbul.

Kavereita seisoj pihankulmalla, mutta yhtä hän ei tuntenut.

Se oli vähän vanhempi, sillä oli öljyä vaaleassa letissä ja nahkarotsi auki, se heitteli kovia juttuja ja töni muita ja naureskeli, ja se paleli. Se napitti rotsin, mutta yhä sitä paleli. Mikael ei ymmärtänyt miksi tunsu sääliä sitä kohtaan. Sillä oli jaloissaan kulunut pallo.

Mikael sanoi sille jotain. Se katsoi vinosti, kneppasi pallon ilmaan ja antoi sen vieridi reittä ja säärtä pitkin. "Ota boltsi!"

Pallo tuli Mikaelin jalkoihin. Hän siirteli sitä epätasaisella hiekalla, potkaisi sen takaisin.

"Sullahan on tatsia!" kaveri sanoi. "Haluat sä vielä? Ota!" Pallo tuli kovaa Mikaelille, pomppasi polvesta tielle. Hän haki sen ja syötti takaisin, hänestä tuntui että silloin se pallo oli myös hänen.

Kaverit lähtivät, mutta se yksi jäi. "Haluat sä oppia futaamaan?" se kysyi.

"Mä osaan jo", Mikael sanoi.

"Sä mitään osaa, mut mä opetan sulle. Mä oon Erkka." Se ojensi kättään, toisella tyrkkäsi Mikaelin käsivarteen.

"Mä olen Mikael, eikä mulla ole palloa."

"Mulla on. Mennään kentälle."

"Nytkö?"

"Nyt. Mulla on yks snadi mesta missä mä käyn peippaamassa. Muulloin mä käyn Klubin treeneissä."

"Mennään", Mikael sanoi. Hän vei kitaran kotiin ja vaihtoi kumitossut jalkaan.

He olivat menneet aukiolle tien ja metsänreunan ja merenlahden väliin.

Laskeutuessaan nyt jyrkkää rinnettä sohjoiselle kentälle Mikael muisti sen kylmän kevätillan.

- Erkka! hän huusi nyt. - Ota!

Hän potkaisi pallonsa Erkalle, ja sillä hetkellä uusi ruskea ARTEX heräsi eloon.

Erkka otti pallon käsiinsä, käänteli ja tunnusteli sitä, siirteli sitä jalalta toiselle ja kuljetteli sitä, laukaisi sen maaliin joka oli kahden koivun väli. - Hieno boltsi!

- Se on nyt meidän.

Mikael nappasi pallon Erkan jaloista, potkaisi sen eteensä ja juoksi perään, astui sen päälle ja rojahti vatsalleen sohjoon.

- Mä luulen et mun tarttee snadisti opettaa sulle!
Erkka nauroi.

He pelasivat pienellä sohjoisella kentällään, harmaa taivas oli matalalla ja merenlahdelta tuuli.

- Mennään meille, Erkka sanoi, nosti pipon otsalta ja pyyhkäisi hikistä otsaansa.

- Mitä me teillä?

- Kuunnellaan levyjä.

- Milloin sä olet skraitan saanu?

- Nappasin divarista Lönkalla. Myyjä oli takahuoneessa ja mä toimin. Älä sano mitään, Mikke.

- Mitä mun pitäis sanoa?

- Että mä oon varas.

- Niinhän sä ootkin. Mut mä en sano sitä, enkä ajattele susta sellasta mitä sä kuvittelet.

- Eli mitä?
- Okei, mennään teille. Mitä sulla on?
- Uus Elvis.

Erkka kneppasi pallon polvelle ja sysäsi sen ulkosyrjällä Mikaelille, juoksi rinteeseen ylös tielle.

Alkoi sataa lunta, ja heidän kääntyessään Erkan pihalle lumi tuli pyrynä. He astuivat puutalon ovelle ja Erkka työnteli Mikaelin edellään ummehtuneisiin portaisiin.

You ain't nothin but a hound dog crying all the time...

- Mistä sä ostit ton? Mikael kysyi. - Vai nappasit sä sen jostain?

Mikael istui tuolilla jonka harmaa päällinen oli ratkeillut, huoneessa oli rasvaisen ruuan ja pinttyneen lian haju, lattialla oli kulunut matto ja seinällä maisemataulu.

- Ostin Westerlundilta, Erkka sanoi katsomatta Mikaelia ja liikkui Elviksen laulun mukana samalla rentoudella jolla kuljetti kentällä palloa.

- Missä sun mutsi on? Mikael kysyi.

- Mitä?

- Eiks sun mutsi ole himassa?

- Se on siivoomassa skolella. Voi olla et se on just nyt sun luokassa.

When they said you was highclassed, well, that was just a lie...

- Milloin sä meet duuniin? Mikael kysyi.

- En koskaan. Mä futaan, parin vuoden päästä mä oon Klubin ettanissa. Sitten ammattilaiseksi, niinkun Rytkönen ja Rikberg.

- Et sä niin hyvä ole.

- Mä teen ittestäni niin hyvän.

Well, you ain't never caught a rabbit, and you ain't no friend of mine...

Kappale loppui.

- Pannaanks toinen puoli? Erkkä kysyi.

- Jos sun faija tulee...

- Mitä sitten. Eikä se tule, ei tuu tänään eikä huomenna.

- Onks se laivalla?

- Oli, vielä viikko sitten. Nyt se dokaa, putki päällä.

Mut on se hyvä faija, ainakin yrittää olla. Syksyllä se toi mulle Hollannista kellon. Tsiigaa... Erkkä veti verryttelypuseron hihan ylös. - Sveitsiläinen! Haluut sä tän?

- Sun kellon?

- Mä oon saanu sulta sun vanhat kengät ja vanhan rotsin ja mitä kaikkea...

- Emmä tartte sun kelloa enkä mitään muutakaan, Mikael sanoi. Hän otti pallonsa lattialta ja astui ovelle. - Huomenna kentälle!

- Mä en pääse huomenna, Klubin treenit. Ylihuomenna.

- Mulla on kitaratunti.

- Okei...

Erkkä käänsi soittovartta.

You ain't nothin but a hound dog crying all the time...

Se kuului vielä alas pihalle kun Mikael käveli lunta tanssivan valon alta tielle.

Mikael otti kitaran seinältä, istui tuolille ja asetti vasemman jalan alle matalan vinon pallin, pani nuottitelineelle Aguadon etydejä.

Hän soitti niitä uudestaan ja uudestaan, sormien pintaan kihosi hikeä ja sydän hakkasi, hän laski kitaran sängylle ja raotti verhoa.

Nainen seiso i raollaan olevan ikkunan luona peilin edessä. Se riisui puseron ja sillä oli valkoiset rintaliivit. Se vilkaisi häneen päin, avasi ikkunaa lisää ja katsoi

hüntä, riisui rintaliivit ja hameen ja alushameen ja irrotti sukkanauhat ja sammutti valon.

Mikael kävi selälleen sängylle ja otti kalun sormiinsa. Se tuli heti.

Hän haki pallon nurkasta ja painoi sen rintaansa vasten. Tuntui kuin pallon sisällä olisi sykkinyt sydän.

Huhtikuun taivaalla liikkui valkeita pilviä, kun Mikael laskeutui tieltä kentälle. Erkkaa ei näkynyt, Erkka ei ollut tullut vaikka oli luvannut. Mikael peippaili, kuljetteli ja laukoi, otti pallon lätäköstä ja juoksi Erkan ovelle.

- Erkka ei ole kotona, äiti sanoi. Hän oli pieni nainen ja hänen silmänsä olivat joskus nauraneet, hän sipaisi huiviaan ja katsoi väsyneesti.

- Onks se harjoituksissa? Mikael kysyi.

- Ei se poika menoistaan kerro, äiti sanoi.

- No mä lähden sitten.

Mikael meni kotiin ja yritti harjoitella Carullin sonaattia. Hänestä tuntui, ettei Erkka tarvinnut häntä enää.

Hän haki puukon ja viilsi pallonsa pintaan kirjaimet MS.

Lumet sulivat kaduilta ja talojen seinät hohtivat Lauringonvaloa. Mikael kävi koulua ja soitti kitaraa, ja kouluhipoissa painautui tummatukkaista Raijaa vasten kun Olli Hämeen yhtye aloitti Lazzarellan ja Laila Kinnunen astui lavalle.

ARTEX oli jäänyt huoneen nurkkaan.

Minusta ei koskaan tule jalkapalloilijaa, Mikael ajatteli, haki pallonsa ja pyyhki pölyt sen pinnasta. Joskus joku näkee nuo kirjaimet MS ja ajattelee, kuka se MS oli. Hän potkaisi pallon takaisin nurkkaan.

Silloin ovikello soi.

Erkka, päällään vanha sininen verryttelypusero jonka hihasta Mikael oli ottanut olympiasoihtumerkin pois.

- Missä sä oot ollu? Mikael kysyi.
- Siellä ja täällä. Tuu pihalle niin näet jotain!
- Sitten futaamaan?
- Ehkä...

Mikael vaihtoi dongarit verkkareihin ja pani kumitossut jalkaan, otti pallon ja pudotteli Erkan edellä pihalle.

- Tsiigaa, Mikke! Toi on mun!
- Pihan laidalla oli moottoripyörä, Jawa.
- Millä rahoilla? Mikael kysyi.
- Niillä mitä oli. Skujataan mun Jawalla kentälle!

Erkka istui pyörän satulaan ja Mikael istui taakse, Erkka polkaisi käyntiin ja ajoi alas kentälle.

Mikael potkaisi pallon Erkalle ja Erkka potkaisi takaisin. He syöttelivät ja kuljettivat ja laukoivat, pilviä leijui huhtikuun kuulaalla taivaalla ja merenlahdelta tuuli.

- Mene byyriin, mä skotaan, Erkka sanoi.

Mikael asettui puiden väliin ja Erkka alkoi laukoa.

Jos Erkasta tulee jalkapalloilija, mä käyn katsomassa sen otteluita, Mikael ajatteli, ja Erkka käy kuuntelemassa kun mä soitan.

Ei, Erkalla on Jawa ja Elvis ja mulla on kitara, ja sitten me ei enää tiedetä toisistamme.

Mikael torjui jalallaan laukauksen alanurkasta ja potkaisi pallon korkealle ilmaan. Erkka otti sen jalalleen ja veti viuhuvan laukauksen maalin yli metsikköön.

- Hae se, Mikael sanoi.

- Boltsit hakee molari.

- Sä haet!

- En! Erkka sanoi, laskeutui kyykkyyyn ja alkoi kiristää kengännauhojaan.

- Keneltä sä oot saanu ton verkkaripuseron? Mikael kysyi.

Erkka vilkaisi alhaalta, katseessa välähti viha. - Sä haet sen!

Mikael haki pallon. Hän näki, miten Erkka nousi Jawan päälle ja polkaisi sen käyntiin.

Tätäkö on häpeä? Mikael ajatteli.

He eivät puhuneet asiasta seuraavana päivänä ja sitten he unohtivat sen. Kevätkesän iltana, kun laskevan auringon valo välkkyi merenlahdella ja he olivat syötelleet ja kuljettaneet ja laukoneet vuoronperään maaliin, Erkkä kneppasi pallon polvelleen, ponnautti sen päälleen, antoi sen vierinä selkää pitkin ja vippasi sen kantapäällä Mikaelille.

- Huomenna on matsi, Erkkä sanoi. - Krunikan kundeja vastaan.

- Me kaksi vai? Mikael kysyi.

- Mä hankin meille Klubista pari jannua. Krunikan jengillä taas on Kiffenin kundeja. Pelataan seitsemällä seitsemää vastaan.

- Miksi?

- Ei saada millään täysiä jengejä.

- Ei kun miksi me pelataan se matsi?

- Mä oon velkaa, Erkkä sanoi.

- Paljon? Mä voin jelppaa sua.

- Ei kun matsin, mä oon velkaa futismatsin, Erkkä sanoi. - Jos yks mun kaveri Krunikasta ei olis viis vuotta sitten kneppanu mulle boltsia, musta ei olis koskaan tullu futaajaa. Kun musta sitten tuli, mä sanoin sille et joskus mä korvaan sen. Snadi matsi täällä mun mestoilla Larussa on ainoa millä mä voin sen maksaa. Ja vielä se että sä oot mun jengissä!

- Mä en oo tarpeeks hyvä, Mikael sanoi. - Eikä mulla oo futispläägiä.

- Sä voit skulaa noilla tennareilla. Otat boltsin haltuun ja passaat mulle.

- Mutta jos sä et oo mun lähellä just silloin.

- Mä liikun niin et mulle voi syöttää aina, mä oon kato futaaaja.

- Okei, Mikael sanoi, eikä hän tiennyt miten osaisi pelata ensimmäistä kertaa elämässään joukkueessa.

- Treenataan vielä snadisti syöttöjä, Erkka sanoi. - Saat boltsin ja tsiigaat nopeasti ympärille. Hogaat mut, passaat mulle sisäsyryllä. Ota nyt boksi... ja sitten... Hyvä! Just noin!

Merenlahti tummui, he lähtivät, ja Mikael jäi pihalle syöttelemään talonseinään.

Hän toivoi että hänen pallonsa nautti siitä.

Tuuli viskoi sadetta, kun he kävelivät kentälle.

- Sun ARTEX kyllä kärsii märällä hiekalla, Erkka sanoi. - Mä voin hakea oman boltsini himasta.

- Ei kun pelataan tällä, Mikael sanoi, ja potkaisi pallonsa kentälle. Se jäi lammikkoon. - Niitähän on vaan kuusi! Hän osoitti maalille, missä yksi otti vastaan muiden vetoja.

- Ne vois pelata meitä vastaan vaikka kolmella, Erkka sanoi.

- Missä meidän kundit on?

- Kopissa. Mennään, mä puhun snadisti meidän taktiikasta. Erkka alkoi kävellä lammikkoisen kentän yli. - Muistat sä sen mimmin?

- Kenet?

- Sen joka viime kesänä anto kundeille ton kopin penkillä.

- En. Sullekin?

- Mä olin jonossa ekana. Se veti hameen ylös ja housut alas ja kävi penkille selälleen. Sä et ollu messissä. Taisit skagata.

- Miten me pelataan? Mikael kysyi.

- Kohta kuulet.

Erkka potkaisi pukukopin oven auki. Sisällä istui viisi kaveria. - Kundit hei... Liikutaan ja syötetään omille, tsempataan! Me finnataan tää matsi! Mennään!

He juoksivat kentälle, jalkapallojoukkue jossa kolmella oli pelikengät ja muilla kumitossut. Erkka huusi Krunikan kundit keskelle.

- Skulataan puoli tuntia, kaks kertaa viistoista minuuttia. Dumaria ei oo. Jos tulee jotain, sovitaan se yhdessä.

Mikael laski pallonsa hiekalle. ARTEX tunsu pinnassaan veden kylmän kosketuksen, ja sitten kovan potkun.

Krunikan kundit siirtelivät palloa ja juoksivat ja tekivät heti maalin.

- Muutetaan taktiikkaa, Erkka sanoi, ja lasi pallon keskelle. - Neljä alas ja yksi keskikentälle, Mikke on ainoana kärkenä.

- Minä?

- Älä kysele! Pelaa!

Mikael pelasi. Hän muisti Erkan sanat ”mulle voi syöttää aina”. Hän syötti Erkalle, sai pallon takaisin. Hän juoksi lammikkoisella kentällä kohti maalia, maalivahti juoksi häntä vastaan ja potkaisi pallon hänen jaloistaan. Pallo kulkeutui kentän vasemmalle laidalle kentän isoimpaan lammikkoon.

Siellä pelasi Erkan joukkueen huonoin pelaaja, pitkä hontelo kaveri joka ei osunut koskaan palloon. Sillä oli silmälasit joita se joutui yhtenäen pyyhkimään. ARTEX siirtyi lammikosta pojan jalkojen juureen.

ARTEX muisti päivän jolloin tankit vyöryivät Budapestin kaduilla. Se oli vielä nahkasuikaleita ja kuminkappale ja ommelnarua tehtaan pöydällä. Alhaalla kadulla iso mies puhui hontelon silmälasipäisen pojan kanssa. Mies sanoi jotain vihaisesti ja kohotti kättään. Poika sanoi vastaan, lähti juoksemaan eikä huomannut tankkia. Kun veri kadulla oli kuivunut, ARTEX oli valmis.

Se pantiin laatikkoon muiden samanlaisten joukkoon, mutta se ei ollut samanlainen kuin muut, se oli valmis elämään jossa se voisi nostaa miehiä taivaaseen ja pudottaa heitä helvettiin ja saattaa ihmisiä lähelle toisiaan ja erottaa heitä toisistaan.

Se odotti lammikon reunalla potkua, joka päästäisi sen Budapestin verijuovan muistosta. Hento potku siirsi sen Mikaelille, tämä tyrkkäsi sen jonnekin taakseen. Erkka otti sen jalalleen, harhautti puolustajan ja laukaisi kohti maalia. ARTEX lensi läpi sateisen tuulen, näki